

8. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Suomenkieliset kansakoulut. Merkittiin tiedoksi, että kouluhallitus oli 7. 2. hyväksynyt kaupunginvaltuuston päätöksen, jonka mukaisesti fil. maist. Walter Erko oli valittu suomenkielisten kansakoulujen toisen tarkastajan virkaan (7. 3. 213 §).

Suomenkielisten kansakoulujen kanslian toimistoapulaisen viran nimike päätettiin muuttaa kirjaajaksi 1. 1. 1957 lukien. Kirjaajan virka siirrettiin samasta ajankohdasta 12. palkkaluokasta 15. palkkaluokkaan (29. 8. 665 §).

Porolahden kansakoulua varten päätettiin 1. 8. 1957 lukien perustaa 13. palkkaluokkaan kuuluva vahtimestarin virka ja talonmies-lämmittäjän virka (10. 10. 790 §).

Tolarin kansakoulun vahtimestarin virka päätettiin siirtää 12. palkkaluokasta 13. palkkaluokkaan 1. 8. lukien (7. 11. 900 §).

Erikoisluokan perustamista kansakouluiässä oleville aivovauriolapsille koskevan vt Hosian ym. aloitteen johdosta kaupunginvaltuusto päätti perustaa 1. 8. lukien suomenkielisiin kansakouluihin kaksi aiovammaisten lasten erikoisluokkaa rajoitettuine oppilasmäärineen sekä kaksi 22. palkkaluokkaan kuuluvaa yläkoulun opettajan virkaa, joiden haltijoiden velvollisuutena on opettaa aiovammaisten luokalla (21. 3. 298 §).

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä talorakennusosaston laatimat, n:olla 1—7 merkityt, Porolahden (Itäisen Herttoniemen) kansakoulun ja samalle tontille rakennettavan kirjastorakennuksen luonnospiirustukset sillä edellytyksellä, että pääpiirustuksia laadittaessa mahdollisuuksien mukaan otettaisiin huomioon terveydenhoitolautakunnan ja koulurakennuskomitean tekemät huomautukset. Kaupunginhallitus oikeutettiin hyväksymään em. luonnospiirustuksiin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat pienehköt muutokset samoin kuin luonnospiirustuksiin perustuvat pääpiirustukset. Rakentamiseen tarvittava määräraha oli merkittävä v:n 1957 talousarvioehdotukseen (13. 6. 602 §).

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään v:n 1954 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset kuuluvista määrärahoista Uudet kansakoulurakennukset 10.5 mmk Lauttasaaren kansakoulun siipirakennuksen rakennustöiden loppuun suorittamista varten (16. 5. 466 §).

Ruotsinkieliset kansakoulut. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1955 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan Talorakennukset-lukuun kuuluvien kansakoulurakennusten määrärahojen Etu-Töölön kansakoulun kohdalle syntyneestä säästöstä enintään 14.65 mmk Käpylän ruotsinkielisen kansakoulun rakennustöiden loppuun suorittamista varten. Kaupunginhallitusta kehoitettiin huolehtimaan siitä, että ennen rakennusten suunnittelun aloittamista laadittaisiin tarkka huonetilaohjelma. Ennen varsinaisen rakennustyön aloittamista oli työselitykset tarkistettava entistä huolellisemmin, siten ettei niissä esiintyisi aiheettomasti rakennuskustannuksia lisääviä tarvikevalintoja ja työnsuoritustapoja. Kaupunginvaltuustolle tulisi suunnitella hyväksyttäessä esittää todellisia rakennuskustannuksia vastaava kustannusarvio (7. 11. 923 §).

Vt Hakulinen ym. olivat 13. 6. tehneet aloitteen kansakoulujen jatkoloukkien kasvatuksellisten tavoitteiden uudelleen määrittelemiseksi. Aloitteentekijäin mielestä ei jatkoloukkien sijoittaminen kansakouluihin ollut taloudellisesti enempää kuin kasvatuksellisesti parhaalla tavalla järjestetty. Esim. täydellisten puutyötä varten koneistettujen veistoalien, joista yksi on Mäkelän ja toinen Lapinlahden koulussa, käyttö oli ollut vähäistä, sillä oppilaita oli niissä lukuvuonna 1955/56 ollut yhteensä 40. Sitäpaitsi tulivat tällaisissa suurissa kouluissa alakoulun oppilaat sijoitettavaksi varhaisnuorison seuraan, jolloin kasvatuksen tulokset voivat olla kyseenalaiset, sillä murrosikäisten jatkokouluisten käyttäytyminen, puhetapa ja sen aiheet eivät sovi ala-asteen oppilaiden nähtäväksi ja kuultavaksi. Jatkoloukat olisi mieluummin sijoitettava erilliseen, vain jatkoloukkia varten tarkoitettuun koulutaloon. Aloitteentekijät olivat esittäneet, että kaupunginhallitus asettaisi kiireellisesti komitean selvittämään kansakoulujen jatkoloukkien sijoittamista, niin että taloudellisia arvoja voitaisiin säästää ja jatkoloukilla olevien kasvatukselliset tavoitteet voitaisiin oikealla tavalla määrittellä. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli aloitteen johdosta huomauttanut, että huolimatta kasvaneesta oppikouluun suuntautumisesta oli kansakoululaitoksen voimakkaasta kasvusta johtuen myös jatkoloukkien kokonaismäärä jatkuvasti kasvanut. Normaalioukkia oli suomenkielisissä kansa-

kouluissa lukuvuonna 1952/53 71 ja lukuvuonna 1956/57 85. Aina viime vuosiin saakka on molemmissa em. kouluissa ollut vähintään yksi VII ja VIII luokka, jolloin työpajan käytötehokkuus oli ollut 58 viikkotuntia, joka oli lähes maksimi. Työpajoja käyttivät lisäksi apukoulun jatkoloukat, joilla oli puutyötä kuusi viikkotuntia. Jatkoloukkien puutyölinjan oppilaiden viimeaikainen väheneminen johtui etupäässä metalliteollisuusvoitosta kehityssuunnasta sekä koneellistumisesta. Jatkokoulun kasvatukselliset tavoitteet ja opetussuunnitelman perusteet oli määritelty voimassa olevassa kansakoululainsäädännössä. Kaupunginhallitus oli huomauttanut, että vaikka monet kasvatukselliset seikat puolsivat jatkoloukkien keskittämistä, ei sitä jatkuvan kouluhuoneistopulan vuoksi lähiaikoina voitu toteuttaa. Kansakouluviranomaiset tulisivat kuitenkin vastaisuudessa huolehtimaan aloitteessa esitettyjen näkökohtien huomioon ottamisesta olosuhteiden puitteissa. Aloitteessa esitetyn komitean asettaminen ei kaupunginhallituksen mielestä ollut sillä kertaa aiheellinen. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (13. 6. 622 §, 21. 11. 970 §).

Seuraavat aloitteet päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi:

vt Laineen ym. ja vt Saukkosen ym. aloitteet suurten ikäluokkien kouluuskymyksen, ammatinvalinnan sekä työhön sijoittamisen tutkimiseksi (13. 12. 1 041 §, 19. 12. 1 088 §);

vt Voipio-Juvaksen ym. kansakoulunopettajien palkkojen tarkistamista koskeva aloite (25. 4. 427 §);

vt Meltin ym. aloite kansakoulun rakentamiseksi Vartiokylään sekä selvityksen laatimiseksi lähitulevaisuuden koulutarpeesta (30. 5. 544 §);

vt Lehdon ym. aloite koulutaloissa esiintyvien epäkohtien ja puutteellisuuksien poistamiseksi (29. 8. 709 §);

vt Meltin ym. aloite kansakoulunoppilaiden vakuuttamiseksi tapaturman varalta (30. 5. 547 §);

vt Leivo-Larssonin ym. aloite naisten palkkojen tarkistamiseksi työn samanarvoisuuden perusteella, koska mm. kaupungin kansakoulujen tyttöluokkien opettajat oli jatkuvasti sijoitettu alemmään palkkaluokkaan kuin poikaloukkien opettajat (11. 1. 33 §).

Kansakoulujen korvapoliklinikan korvahoitajien virat päätettiin 1. 1. lukien siirtää 18. palkkaluokkaan ja 1. 7. lukien 19. palkkaluokkaan. Samalla kaupunginvaltuusto päätti muuttaa mainittujen virkojen virkanimikkeen kouluhoitaja-nimikkeeksi (30. 5. 508 §).

Suomenkielinen työväenopisto. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä arkkit. Aulis Blomstedtin 22. 9. laatimat n:o:lla 25—36 merkityt uudet suomenkielisen työväenopiston lisärakennuksen luonnospiirustukset. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin valvomaan, että pääpiirustuksia laadittaessa otettaisiin huomioon yleisten töiden lautakunnan, suomenkielisen työväenopiston johtokunnan ja terveydenhoitolautakunnan tekemät huomautukset. Kaupunginhallitus oikeutettiin hyväksymään ko. piirustuksiin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvat pienehköt muutokset samoin kuin luonnospiirustuksiin perustuvat pääpiirustukset (28. 11. 993 §).

Ammattiopetuslaitokset. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin ammattiopetuslaitosten ohjesäännön 6 §:n 4 momentin ja kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosasto vahvisti 9. 8. ko. muutoksen (13. 6. 599 §, 19. 9. 715 §, kunn. as. kok. n:o 112).

Valmistavaan poikien ammattikouluun päätettiin perustaa 25. palkkaluokkaan kuuluva tietopuolisten aineiden opettajan virka, kahdeksan 20. palkkaluokkaan kuuluvaa ammatti-työnopettajan virkaa ja kaksi 24. palkkaluokkaan kuuluvaa voimistelunopettajan virkaa, kaikki 1. 8. lukien (13. 6. 607 §).

Samalla päätettiin lakkauttaa kaksi avoimena olevaa 7. palkkaluokan siivcojan virkaa 1. 9. lukien (29. 8. 658 §).

Valmistava tyttöjen ammattikoulun III luokkien laajennettua toimintaa varten kolmen kuukauden aikana kertomusvuoden syyslukukaudella saatiin koulun määrärahoja Tilapäiset viranhaltijat ylittää enintään 285 180 mk, tilillä Muut palkkamenot olevia määrärahoja enintään 354 910 mk ja tilillä Ruokinta olevaa määrärahaa enintään 243 750 mk (19. 9. 744 §).

Kotitalouslautakunta. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kotitalouslautakunnan johtosäännön ja kumota kotitalouslautakunnan alaisten opettajien ja neuvojien v. 1949 vahvistetun johtosäännön muutoksineen sekä perustaa lautakunnan toimistoon 1. 3. alkaen 21. palkkaluokkaan ja 1. 7. alkaen 22. palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan

kuuluvan kotitalousneuvonnan tarkastajan viran. Ko. viranhaltijan palkan suorittamista varten myönnettiin 477 480 mk yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista ao. määrärahoista (25. 1. 76 §, kunn. as. kok. n:o 19).

Lastentarhat. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa lastentarhoihin 1. 1. 1957 alkaen 19. palkkaluokkaan kuuluvan lastentarhanopettajan viran (11. 4. 351 §).

Kaupunginvaltuusto päätti perustaa Vartiokylän ja Mellunkylän alueelle 25 lapsen kokopäiväosaston käsittävän lastentarhan ja perustaa sitä varten lastentarhoihin 1. 5. alkaen 19. palkkaluokkaan kuuluvan lastentarhanjohtajan viran, 18. palkkaluokkaan kuuluvan lastentarhanopettajan viran sekä 6. palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisen viran. Mainittujen viranhaltijain kertomusvuoden palkkauksen suorittamista varten myönnettiin 814 240 mk yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista ao. määrärahoista sekä perustamis- ja toimintakustannuksia varten kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista 2 057 150 mk (11. 4. 369 §). Myöhemmin päätettiin ko. talousapulaisen virka 1.7. alkaen siirtää 8. palkkaluokkaan (24. 10. 845 §).

Myöskin Etelä-Kaarelaan päätettiin perustaa lastentarha, jossa olisi kokopäiväosasto 25 lapselle. Tarkoitusta varten päätettiin 1. 1. 1957 lukien perustaa 20. palkkaluokkaan kuuluva lastentarhanjohtajan virka, 19. palkkaluokkaan kuuluva lastentarhanopettajan virka sekä 8. palkkaluokkaan kuuluva talousapulaisen virka (7. 11. 914 §).

Vielä päätettiin Pukinmäelle perustaa 25 lapsen kokopäiväosaston ja 25 lapsen puoli-päiväosaston käsittävä lastentarha sekä perustaa niihin 1. 8. alkaen 20. palkkaluokkaan kuuluva lastentarhanjohtajan virka, kaksi 19. palkkaluokkaan kuuluvaa lastentarhanopettajan virkaa sekä 8. palkkaluokkaan kuuluva talousapulaisen virka. Ko. viranhaltijain kertomusvuoden palkkojen suorittamista varten myönnettiin yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista ao. määrärahoista 750 450 mk sekä perustamis- ja toimintakustannuksia varten kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista 1 702 950 mk (13. 6. 596 §).

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä arkkit. Aili Pulkan Oulunkylän lastentarhataloa varten laatimat, 22. 5. päivätyt piirustukset ja oikeuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään piirustuksiin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat pienehköt muutokset samoin kuin luonnospiirustuksiin perustuvat pääpiirustukset (19. 9. 740 §).

Lastentarhojen, -seimien ja päiväkotien rakentamista koskevat aloitteet: vt Ikonen ym. olivat 22. 2. tehneet aloitteen uusien asuntoalueiden lastentarhatilojen turvaamiseksi ja ehdottaneet aloitteessa mm., että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin antamaan ao. elimen tarkistettavaksi, mille jo rakennetuille tai vielä kesken oleville uusille asutusalueille olisi varattava tarpeelliset lastentarhatilat joko erillisenä rakennuksena tai jonkun muun rakennuksen yhteyteen sekä että uusia asutusalueita suunniteltaessa jo siinä vaiheessa määrättäisiin lastentarhojen paikat ko. alueilla. Lastentarhain lautakunta oli aloitteen johdosta maininnut, että uusille asuntoalueille oli pyritty perustamaan lastentarhat ja -seimet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Myös tontteja lastentarha ja -seimirakennuksia varten oli pyritty varaamaan tahi oli varattu huonetiloja niitä varten suuremmista rakennuksista. Uusille asuntoalueille oli jo asemakaavaa laadittaessa järjestelmällisesti varattava mahdollisuus lastentarha ja -seimihuoneistojen rakentamiseen, joten kiinteistövirasto olikin viime aikoina uusia asutusalueita suunniteltaessa tiedustellut mm. niiden lastentarhahuoneistojen tarvetta. Lastentarhain lautakunta tulisi vastaisuudessaakin esittämään mahdollisuuksien mukaan tarpeellisten tonttien ja huoneistojen varaamista eri esikaupunkialueilla ko. tarkoitukseen. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (22. 2. 202 §, 24. 10. 864 §).

Edelleen olivat vt Ikonen ym. 22. 2. tekemässään aloitteessa, joka koski lastentarhan ja -seimen perustamista Itä-Herttoniemeen, huomauttaneet, että koska Itä-Herttoniemeen todennäköisesti lähiaikoina syntyy Länsi-Herttoniemeä vastaava asuntoalue, olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin seimosastolla varustetun lastentarhan perustamiseksi Itä-Herttoniemeen. Kaupunginhallitus oli v. 1955 kehottanut kiinteistölautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin lastentarhaa varten soveltuvan huoneiston hankkimiseksi kortteliin n:o 43214 rakennettavasta talosta tai eräistä muista Itä-Herttoniemessä ehdolla olevista paikoista. Ko. korttelista oli myöhemmin varattu tontti n:o 1 lastentarha- ja neuvolarakennusta varten, jonka suunnitelmat eräiden käytännöllisten järjestelyjen jälkeen voitaisiin lähiaikoina esittää kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. selostuksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (22. 2. 203 §, 24. 10. 863 §).

Maunulan lastentarhan ja -seimen perustamista koskevassa aloitteessaan vt Koskinen ym. mainitsivat, että Maunulassa, jonka asukkaat suureksi osaksi olivat nuoria perheitä, oli v. 1955 jouduttu hylkäämään niin paljon lastentarhaan pyrkijöitä, että heitä varten tarvittaisiin uusi 100 lapsen lastentarha 30-paikkaisine lastenseimineen. Esikaupunkialueiden korkeitten asumiskustannusten vuoksi oli useiden perheenäitienkin hakeuduttava ansiotyöhön, mikä edellytti lasten sijoittamista lastentarhaan työssäolon ajaksi. Lastentarhain lautakunnan ilmoituksen mukaan oli Maunulan v. 1952 toimintansa aloittaneessa lastentarhassa yhteensä 165 lasta, mikä vastasi kahden normaalikokoisen laitoksen lapsimäärää. Sitäpaitsi oli Maunulassa yksityinen leikkikoulu n. 35 ruotsinkielistä lasta varten sekä Suomen Punaisen Ristin Helsingin piirin järjestämä eräänlainen päiväkoti n. 40 lapselle. Lastentarhain lautakunnan mielestä olisi erälle muille kauemmin odottaneille esikaupunkialueille ensiksi rakennettava ohjelman mukaiset lastentarhat ja -seimet. Jos tarkoitukseen saataisiin sopivia huoneistoja tultaisiin Maunulaan, kuten muillekin alueille esittämään perustettavaksi uusia laitoksia ennen rakennussuunnitelmien toteutumista. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. riittäväksi selvitykseksi (22. 2. 204 §, 24. 10. 862 §).

Seuraavat aloitteet päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi:

vt Katajavuoren ym. aloite uusien lastentarhojen, päivä- ja leikkikotien perustamiseksi (30. 5. 539 §, 19. 9. 763 §);

vt Miettisen ym. aloite Pohjois- ja Etelä-Haagan päiväkotitarpeen tyydyttämiseksi (11. 1. 31 §);

vt Koskisen ym. aloite määrärahan varaamisesta v:n 1957 talousarvioon Maunulan lastentarhan rakentamiseksi (30. 5. 545 §, ks s. 26);

vt Lohikiven ym. aloite määrärahan merkitsemisestä v:n 1957 talousarvioon lasten päiväkodin ja seimen rakentamiseksi Puistolaan (7. 3. 258 §, ks. s. 25).

Avustukset. Yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista kaupunginvaltuuston käyttövaroista myönnettiin 414 230 mk Helsingin yhtenäiskoulun kansakoululuokkien toimintaa varten (21. 11. 967 §).

Kaupunginvaltuusto päätti siirtää kertomusvuoden talousarvion opetustoimen pääluokan lukuun Avustukset Helsingin venäläistä N. J. Tabunoffin nimeä kantavaa alkeiskoulua varten merkityn 540 000 mk:n määrärahan Helsingin Venäläisten koulujen Kannatusyhdistyksen käyttöön yhdistyksen ylläpitämää venäläistä kansakoulua varten. Samalla kaupunginvaltuusto päätti myöntää 260 000 mk:n avustuksen yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista käyttövaroistaan em. kansakoulua varten (16. 5. 468 §).

Ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin ylittämään opetustoimen pääluokkaan Maalariammattikoulu Oy:tä varten merkittyä määrärahaa enintään 210 000 mk ylimääräisen avustuksen myöntämiseksi koulun kohonneiden vuokrakustannusten suorittamista varten (10. 10. 811 §).

Helsingin Vaatturiammattikoulun kouluhuoneiston korotetun vuokran maksamista varten päätettiin em. pääluokkaan koulua varten merkittyä määrärahaa ylittää 63 000 mk (19. 9. 747 §).

Kultaseppäkoulua varten talousarvioon merkittyä määrärahaa päätettiin ylittää enintään 88 600 mk ylimääräisen avustuksen myöntämiseksi koulun huoneiston korotetun vuokran suorittamista varten (10. 10. 812 §).

Helsingin Leikkuuopiston Säätiön kouluhuoneiston korotetun vuokran suorittamista varten saatiin Leikkuuopistoa varten talousarvioon merkittyä määrärahaa ylittää enintään 50 000 mk (19. 12. 1 075 §).

Opetustoimen pääluokkaan Helsingin Kauppakoulu Oy:lle merkittyä määrärahaa sallittiin ylittää 800 000 mk ylimääräisen avustuksen myöntämistä varten koululle (7. 11. 919 §).

Vt Paasivuoren ym. aloite Yhteiskunnalliselle Korkeakoululle myönnettävän avustuksen korottamiseksi päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (13. 6. 624 §).

Opetustoimen pääluokkaan Pasilan lastenseimeä varten merkittyä määrärahaa saatiin ylittää enintään 75 000 mk lisäavustuksen myöntämistä varten Pasilan lastenseimelle (21. 11. 961 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan ylittämään opetustoimen pääluokkaan Töölön lastenseimi — Föreningen Tölö Barnkrubba -nimiselle yhdistykselle

merkittyä määrärahaa enintään 580 600 mk yhdistyksen ylläpitämän lastenseimen toiminnan tukemista varten (16. 5. 463 §, 21. 11. 962 §).

Opetustoimen pääluokkaan Helsingin Ensi-Koti yhdistystä varten varattua määrärahaa saatiin ylittää enintään 450 000 mk lisävastuksen myöntämiseksi yhdistyksen ylläpitämän äiti- ja lapsikodin sekä lastenseimen toimintaa varten (19. 12. 1 072 §).

Helsingin Nuorten Naisten Kristilliselle yhdistykselle opetustoimen pääluokkaan merkittyä avustusmäärärahaa saatiin ylittää 259 245 mk lisävastuksen myöntämistä varten yhdistykselle (16. 5. 461 §, 21. 11. 963 §).

Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa lastentarhain lautakunnan ylittämään opetustoimen pääluokkaan Suomen Lastenhoitoyhdistystä varten merkittyä määrärahaa 856 580 mk:lla lisävastuksen myöntämistä varten yhdistykselle (13. 6. 595 §).

Lisävastuksen myöntämiseksi Mannerheimliiton Helsingin osaston ylläpitämän äitikodin toiminnan tukemista varten saatiin yhdistykselle talousarvioon merkittyä määrärahaa ylittää 198 720 mk (13. 6. 594 §).

Suomen Punaisen Ristin Helsingin piirille talousarvioon merkittyä määrärahaa sallittiin ylittää 450 000 mk lisävastuksen myöntämiseksi sen ylläpitämän lastentarhan toiminnan tukemista varten. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti myöntää 1.35 mmk yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista käyttövaroistaan ko. lastentarhan huoneiston korjauskustannuksia varten (16. 5. 462 §, 13. 6. 593 §, 19. 12. 1 073 §).

Lauttasaaren yksityisen päiväkodin avustamiseksi talousarvioon merkittyä määrärahaa sallittiin ylittää 500 000 mk lisävastuksen myöntämiseksi sen toiminnan tukemista varten (28. 11. 989 §).

Sivistystoimi

Kaupunginkirjaston v. 1949 vahvistetun (ks. s. 61) johtosäännön mukaisesti kuului kaupunginkirjaston taloudenhoitajan tehtäviin toimia, kirjastolautakunnan niin määrätessä, lautakunnan ja sen jaoston sihteerinä. Kun taloudenhoitajan tehtävät viime vuosina olivat suuresti lisääntyneet, oli kirjastolautakunta ehdottanut, että perustettaisiin uusi kirjastolautakunnan sihteerin virka, johon valittaisiin joku laitoksen ulkopuolinen henkilö. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupunginkirjaston johtosäännön 6 §:n, poistaa 10 §:n 5) kohdan ja 11 §:n 7) kohdan sekä muuttaa 11 §:n 8) kohdan 7) kohdaksi (13. 6. 600 §, kunn. as. kok. n:o 91).

Kaupunginkirjastoon päätettiin perustaa seuraavat virat: Pukinmäen sivukirjastoon 1. 3. lukien 18. palkkaluokkaan ja 1. 7. lukien 19. palkkaluokkaan kuuluva kirjastonhoitajan virka (22. 2. 164 §);

Lauttasaaren sivukirjastoa varten 1. 7. lukien kaksi 17. palkkaluokkaan kuuluvaa kirjastoamanuenssin virkaa ja 10. palkkaluokkaan kuuluva järjestelyapulaisen virka (16. 5. 451 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa 1. 12. lukien 17. palkkaluokkaan kuuluvan kirjastoamanuenssin viran sekä perustaa samasta ajankohdasta lukien 10. palkkaluokkaan kuuluvan järjestelyapulaisen viran. Uuden viran haltijan palkka saatiin suorittaa lakkautetun viran säästyneestä palkasta (24. 10. 844 §).

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään v:n 1955 talousarvion tuloa tuotamattomien pääomamenojen pääluokkaan Etu-Töölön kirjastotaloa varten merkityn 5 mmk:n määrärahan Taka-Töölön kirjastotalon alustavia töitä varten (25. 4. 422 §).

Porolahden (Itäisen Herttoniemen) kirjastorakennuksen luonnospiirustukset, ks. s. 45. *Kaupunginmuseumon näyttelyluettelon painattamista varten saatiin käyttää v:n 1953 talousarvion kaupunginmuseumon määrärahoja Painatus ja sidonta (8. 2. 127 §).*

Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimistoon päätettiin perustaa 1. 5. lukien 11. palkkaluokkaan ja 1. 7. lukien 12. palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka (11. 4. 352 §).

Kaupunginorkesteri. Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunginhallituksen täyttämään kaupunginorkesterin johtajan viran viideksi vuodeksi 1. 6. lukien, virkaa haettavaksi julistamatta, sopimuspalkalla 35. palkkaluokan mukaisin loppupalkoin ja 1. 7. lukien 36. palkkaluokan mukaisin loppupalkoin, mihin viimeksi maimittuun lisättäisiin 1. 7. jälkeen viranhaltijoille mahdollisesti myönnettävät muut taloudelliset etuisuudet (11. 4. 350 §).

Edelleen päätettiin kaupunginorkesteriin perustaa 1. 1. 1957 lukien kaksi uutta 21. palkkaluokkaan kuuluvaa sellonsoittajan virkaa ja yksi lyömäsoittimien soittajan virka. Samasta ajankohdasta päätettiin tuuban soittajan virka siirtää 21. palkkaluokasta 22. palkkaluokkaan (21. 11. 950 §).

Sibelius-viikon v:n 1955 tappion peittämiseksi kaupunginvaltuusto myönsi 29 266 mk v:n 1955 talousarvion yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista käyttövaroit- taan (22. 2. 186 §).

Yliä kaupunginvaltuusto päätti sitoutua korvaamaan Sibelius-viikon säätiön toimesta kertomusvuonna järjestettävien musiikkijuhlien mahdollisesti aiheuttaman tappion kor- kintaan 750 000 mk:n määrään saakka, minkä tappion peittämiseksi kaupunginhallituk- sen tulisi aikanaan tehdä uusi esitys, huomioon ottaen että varojen käyttö ja tilitys tapah- tui kalenterivuositain. Kaupunginhallitusta kehoitettiin myöntämään ennakkona Sibe- lius-viikon säätiölle Sibelius-viikon järjestämistä varten kertomusvuonna tarvittavat va- rat. Varat oli myönnettävä tilitystä vastaan siten, että ennakkovaroja saatiin käyttöä 1. 1. lukien (22. 2. 187 §).

Avustukset. Yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista kaupunginvaltuuston käyttövaroista myönnettiin seuraavat avustukset:

Suomen Kansallisoopperan säätiölle 3 mmk:n ylimääräinen avustus kalustonhankin- toja varten (19. 9. 748 §);

Helsingin Kansanteatteri-Työväenteatterille 4 mmk:n ylimääräinen avustus teatterin kaluston täydentämistä ja hankkimista varten (13. 6. 604 §);

Haagan Näyttämön Kannatusyhdistykselle 200 000 mk:n ylimääräinen avustus näyt- tämön valaistuslaitteiden hankkimista varten (29. 8. 690 §).

Suomen Kansallisteatteri Oy. päätettiin vapauttaa suorittamasta korvausta kortte- lissa n:o 39c omistamansa tontin n:o 8 kohdalla olevasta Itäisen Teatterikujan katu- maasta (19. 12. 1 062 §).

Helsingin Työväenteatterin Kannatusyhdistyksen avustamiseksi sivistystoimen pää- luokkaan merkittyä määrärahaa sallittiin ylittää 2 mmk ylimääräisen avustuksen myöntä- miseksi Vallilan kesäteatterin kertomusvuoden tappion peittämistä varten (28. 11. 994 §).

Alppipuiston ulkoilmanäyttämön rakentamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi 12 mmk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan edeltä arvaamattomia pääomame- noja varten kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkitystä määrärahasta (11. 4. 374 §).

Yliä kaupunginvaltuusto oikeutti musiikkilautakunnan ylittämään talousarvioon Suomen Työväenteatterin Kannatusyhdistykselle merkittyä määrärahaa 1 mmk:lla Alppipuiston kesäteatterin kertomusvuonna aiheuttaman tappion peittämiseksi (28. 11. 995 §).

Kunnallista toimintaa koskevien tieteellisten tutkimusten palkitseminen. Vt Bruun ym. olivat tekemässään aloitteessa ehdottaneet, että kaupunginvaltuusto kehottaisi kaupun- ginhallitusta merkitsemään talousarvioon määrärahan kaupungin kunnallista toimintaa sekä sen kehitystä ja kasvua valaisevien yhteiskuntatieteellisten ja sivistystoimintaa ylei- sesti koskevien tutkimusten palkitsemista varten. Kaupunginhallitus ilmoitti aloitteen johdosta, että kaupunki oli jo tukenut kaupungin toimintaan liittyvää tutkimustyötä julkaisemalla Helsingin kaupungin julkaisuja -nimisessä sarjassa kaupungin toimintaa koskevia eri tutkimuksia. Samaten voi kaupunginhallitus vatedeskin anomuksesta ja jokaista yksityistapausta erikseen harkiten tukea ko. tutkimustyötä määrärahojensa puitteissa. Kun tieteellisen tutkimuksen edistäminen ja tukeminen lähinnä kuuluu valtio- vallalle, yliopistoille ja korkeakouluille, ei aloitteessa mainittu tieteellinen työ ole siinä määrin avun tarpeessa kuin esim. taide, jonka tukemiseen on kaupungin talousarvioon merkitty avustuspäärärahoja (25. 4. 426 §, 12. 12. 1 025 §).

9. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistölautakunnan ja kiinteistöviraston johtosäännön muuttaminen. Kaupunginval- tuuston päätettyä siirtää kalliosuojien hoidon ja valvonnan (ks. s. 44) väestönsuojelutoi- mistolle kaupunginvaltuusto samalla päätti muuttaa kiinteistölautakunnan johtosäännön 3 §:n 1 momentin ja kiinteistöviraston johtosäännön 34 §:n sekä 36 §:n 1 momentin 2), 4) ja 8) kohdat ynnä 2 momentin (19. 12. 1 079 §, kunn. as. kok. n:o 166, 167).